

Vergaderjaar 2019–2020

35 473

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2020 (Derde incidentele suppletoire begroting inzake noodpakket banen en economie 2.0)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaat die onderdeel is van de Rijksbegroting, wordt op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in:

de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze 3e incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze 3e incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de brief vervolg noodpakket banen en economie.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. Koolmees

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

1.1 De departementale begroting

In deze derde Incidentele suppletoire begroting (ISB) van 2020 wordt de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) gecorrigeerd in verband met de noodmaatregelen die genomen zijn ten aanzien van het Coronavirus.

Uitgaven en verplichtingen

De uitgaven van beleidsartikel 1 Arbeidsmarkt worden voor de verlenging van de tijdelijke regeling NOW voor 2020 verhoogd met € 9,5 miljard. Hiervan wordt € 1,0 miljoen overgeboekt naar artikel 99 (onvoorzien) voor middelen openbare lichamen Caribisch Nederland en € 9,0 miljoen op artikel 1 voor de verlenging tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland. Verder worden op artikel 1 de uitgaven verhoogd met € 50,0 miljoen voor de subsidieregeling NL leert door.

Op artikel 2 worden voor de verlenging van de Tozo de uitgaven met € 1,1 miljard verhoogd. Op artikel 7 Kinderopvang worden de uitgaven met € 158,0 miljoen verhoogd voor de verlenging van de tijdelijke subsidie vergoeding eigen bijdrage kinderopvang.

Verder worden de uitgaven op artikel 99 Nominaal en onvoorzien verhoogd met € 100,0 miljoen voor de uitvoeringskosten verlenging NOW en € 23,0 miljoen voor de noodopvang kinderopvang.

Waar van toepassing worden de uitgaven voor alle noodmaatregelen in een later stadium over de juiste jaren verdeeld.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

1.2 Beleid

1.2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven mutaties.

Tabel 1 Overzicht belangrijkste uitgaven mutaties ISB (bedragen x € 1.000)

	uitgaven 2020	artikel nr
Stand begroting na 1e suppl begroting	56.667.430	alle
Belangrijkste suppletoire mutaties:		
Verlenging NOW	9.500.000	1
Inzet verlenging NOW voor Caribisch Nederland	- 10.000	1
Verlenging tijdelijke subsidiereg loonksten en inkomensverl CN	9.000	1
Subsidieregeling NL leert door	50.000	1
Verlenging TOZO	1.100.000	2
Verlenging subsidierег vergoeding eigen bijdrage KO	158.000	7
Verlenging NOW uitvoeringskosten	100.000	99
Noodopvang Kinderopvang	23.000	99
Overboeking openbare lichamen CN	1.000	99

	uitgaven 2020	artikel nr
Stand begroting na 3e ISB 2020	67.598.430	

2. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) artikel 1 Arbeidsmarkt (bedragen x € 1.000)

¹	Stand ontwerpbe- groting 2020 incl. NvW en amende- menten	Stand na suppletoire begroting (inclusief ISB's)	Mutaties 3e ISB	Stand 3e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen:	891.882	10.300.231	9.562.000	19.862.231	0	0	0	0
Uitgaven:	891.167	10.299.742	9.562.000	19.861.742	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	97,40%	97,40%		99,70%				
Inkomensoverdrach- ten	810.000	729.673	0	729.673	0	0	0	0
Lage- inkomensvoordeel	505.275	524.611	0	524.611	0	0	0	0
Minimumjeugdloon- voordeel	82.725	62.691	0	62.691	0	0	0	0
Loonkostenvoorde- len	222.000	142.371	0	142.371	0	0	0	0
Subsidies	63.245	9.549.997	9.562.000	19.111.997	0	0	0	0
Duurzame inzetbaar- heid en leven lang ontwikkelen	10.000	9.198	0	9.198	0	0	0	0
Stimuleringsregeling LLO in MKB	49.400	1.414	0	1.414	0	0	0	0
Overige subsidies algemeen	3.845	3.385	0	3.385	0	0	0	0
Tijdelijke noodmaat- regel overbrugging voor werkbehoud	0	9.536.000	9.490.000	19.026.000	0	0	0	0
Compensatie loonkosten en inkomstenverlies CN	0	0	22.000	22.000	0	0	0	0
NL leert door	0	0	50.000	50.000	0	0	0	0
Opdrachten	11.912	15.063	0	15.063	0	0	0	0
Bekostiging	1.050	550	0	550	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotingen	792	102	0	102	0	0	0	0
Ministerie van EZK	100	100	0	100	0	0	0	0
Ministerie van VWS	692	2	0	2	0	0	0	0
Bijdrage agentschap- pen	4.168	4.357	0	4.357	0	0	0	0
RIVM	4.168	4.357	0	4.357	0	0	0	0
Ontvangsten	24.000	11.554	0	11.554	0	0	0	0

¹ kst-35415-1, kst-35415-2, kst-35430-1, kst-35430-2, kst-35450-XV-1 en kst-35450-XV-2.

Toelichting

Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkbehoud (NOW)

De verwachte uitgaven van het verlengen van deze open eindregeling bedragen € 9,5 miljard voor 3 maanden, evenals bij de eerste 3 maanden van de regeling. Deze middelen worden toegevoegd aan artikel 1 van de begroting. Dit bedrag bestaat uit de subsidie-uitgaven die door UWW worden verstrekt aan werkgevers. De regeling wordt voor 80% bevoorschot aan werkgevers, waardoor op een later moment nog sprake is van afrekeningen. De verwachte uitgaven worden in een later stadium verdeeld over meerdere jaren. De bij deze supplettoire begroting gereserveerde middelen betreffen middelen voor het verlengen van de regeling, inclusief de wijzigingen aan de regeling zoals aangekondigd in Kamerbrief Vervolg noodpakket banen en economie, zoals de verhoging van de forfaitaire opslag, bovenop de reeds beschikbaar gestelde middelen voor de eerste 3 maanden bij de invoering van de NOW. Van de hierboven genoemde € 9,5 miljard wordt € 9,0 miljoen overgeboekt naar de subsidie compensatie loonkosten en inkomstenverlies CN (artikel 1) en € 1,0 miljoen ten behoeve van eilandelijk beleid op CN i.v.m. ongelijkwaardigheid noodpakket (artikel 99).

Compensatie loonkosten en inkomstenverlies CN

Van de NOW-middelen wordt € 9,0 miljoen overgeboekt naar de subsidie compensatie loonkosten en inkomensvoorziening ten behoeve van CN. Van de bij de incidentele supplettoire begroting inzake Noodpakket banen en economie d.d. 2 april 2020 gereserveerde middelen voor de tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland, wordt het hele bedrag van € 13,0 miljoen overgeboekt van artikel 6 naar artikel 1. De subsidieregeling sluit beter aan bij de doelstelling van artikel 1.

NL leert door

Voor de crisismaatregel NL leert door is € 50,0 miljoen beschikbaar gesteld. De crisismaatregel bestaat uit het aanbieden van online scholing en ontwikkeladviezen en een ondersteunende campagne om de kansen van scholing onder de aandacht te brengen.

2.2 Artikel 2

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele supplettoire begroting (ISB) artikel 2 Bijstand, Participatie en Toeslagenwet (bedragen x € 1.000)

¹	Stand ontwerpbe- groting 2020 incl. NvW en amende- menten	Stand na supplettoire begroting (inclusief ISB's)	Mutaties 3e ISB	Stand 3e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen:	6.975.855	10.561.990	1.100.000	11.661.990	0	0	0	0
Uitgaven:	7.002.798	10.584.787	1.100.000	11.684.787	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	99,70%	99,80%		99,90%				
Inkomensoverdrach- ten	6.941.277	10.505.833	1.100.000	11.605.833	0	0	0	0
Macrobudget participatiewet uitkeringen en intertemporele tegemeetkoming	6.147.353	5.931.596	0	5.931.596	0	0	0	0

¹	Stand ontwerpbe-groting 2020 incl. NvW en amende-menten	Stand na suppletoire begroting (inclusief ISB's)	Mutaties 3e ISB	Stand 3e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Toeslagenwet	440.875	435.630	0	435.630	0	0	0	0
AIO	334.133	328.418	0	328.418	0	0	0	0
Bijstand zelfstandi-gen	10.800	3.803.373	1.100.000	4.903.373	0	0	0	0
Bijstand overig	1.100	1.000	0	1.000	0	0	0	0
Onderstand en re-integratie (Caribisch Neder-land)	7.016	5.816	0	5.816	0	0	0	0
Subsidies	29.782	45.656	0	45.656	0	0	0	0
Sectorplannen	0	1.042	0	1.042	0	0	0	0
Armoedeschulden	985	3.040	0	3.040	0	0	0	0
Cofinanciering dienstverlening	8.000	8.000	0	8.000	0	0	0	0
Europees fonds meestbehoef-tigen	100	100	0	100	0	0	0	0
Regionale kansen kinderen	455	669	0	669	0	0	0	0
Alle kinderen doen mee	11.576	12.836	0	12.836	0	0	0	0
SBCM	2.800	2.800	0	2.800	0	0	0	0
NIBUD	314	375	0	375	0	0	0	0
Overige subsidies algemeen	5.552	16.794	0	16.794	0	0	0	0
Opdrachten	19.824	21.383	0	21.383	0	0	0	0
Bekostiging	1.739	1.739	0	1.739	0	0	0	0
ZonMw	1.739	1.739	0	1.739	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	167	167	0	167	0	0	0	0
ZonMw	167	167	0	167	0	0	0	0
Bijdrage B&S fondsen	10.000	10.000	0	10.000	0	0	0	0
Pensioenfondsen PRWI	10.000	10.000	0	10.000	0	0	0	0
Bijdrage aan internationale organisaties	9	9	0	9	0	0	0	0
Contributie CASS	9	9	0	9	0	0	0	0
Ontvangsten	26.020	26.020	0	26.020	0	0	0	0

¹ kst-35415-1, kst-35415-2, kst-35430-1, kst-35430-2, kst-35450-XV-1 en kst-35450-XV-2.

Toelichting

Tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandige ondernemers (Tozo)
Afgelopen maanden hebben gemeenten uitvoering gegeven aan de Tozo. Deze regeling wordt voor een periode van drie maanden verlengd. Zelfstandigen kunnen t/m 31 augustus een uitkering voor levensonderhoud ontvangen en een lening voor bedrijfskapitaal aanvragen. De verwachting is dat komende maanden minder zelfstandigen een beroep doen op de Tozo dan tijdens de eerste drie maanden. Er zijn verruiming van de coronamaatregelen doorgevoerd en waarschijnlijk volgen er meer, waardoor een deel van de zelfstandigen weer aan het werk kan. Daarnaast worden er aanvullende voorwaarden gesteld aan toegang tot de Tozo, zoals de partnertoets. Op basis van een grove inschatting zijn de totale budgettaire gevolgen van de verlenging ongeveer € 1,1 miljard. Naar

verwachting bedragen de uitgaven voor levensonderhoud ongeveer € 0,7 miljard en voor kapitaalverstrekkingen € 0,4 miljard. In deze bedragen zijn ook uitvoeringskosten meegenomen. De uitgaven voor kapitaalverstrekkingen zijn leningen, die in toekomstige jaren dienen te worden terugbetaald. Vooralsnog is onzeker welk deel van de leningen wordt terugbetaald, dit is afhankelijk van vele factoren. Dit wordt op een later moment budgettair verwerkt.

2.3 Artikel 6

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletoire begroting (ISB) art 6 Ziekte en Zwangerschap (bedragen x € 1.000)

¹	Stand ontwerpbe-groting 2020 incl. NvW en amende-menten	Stand na suppletoire begroting (inclusief ISB's)	Mutaties 3e ISB	Stand 3e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen:	11.738	23.358	- 13.000	10.358	0	0	0	0
Uitgaven:	11.981	23.601	- 13.000	10.601	0	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht	100,00%	100,00%		100,00%				
Inkomensoverdrach-ten	11.738	10.358	0	10.358	0	0	0	0
TAS	4.696	4.794	0	4.794	0	0	0	0
Ziekteverzekering (Caribisch Neder-land)	3.442	3.264	0	3.264	0	0	0	0
CSE	3.600	2.300	0	2.300	0	0	0	0
Subsidies	243	13.243	- 13.000	243	0	0	0	0
Kanker en werken	243	243	0	243	0	0	0	0
Compensatie loonkosten en inkomstenverlies CN	0	13.000	- 13.000	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ kst-35415-1, kst-35415-2, kst-35430-1, kst-35430-2, kst-35450-XV-1 en kst-35450-XV-2.

Toelichting

Tijdelijke subsidie compensatie loonkosten en inkomstenverlies Caribisch Nederland

Van de bij de incidentele suppletoire begroting inzake Noodpakket banen en economie d.d. 2 april 2020 gereserveerde middelen voor de tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland, wordt het hele bedrag van € 13,0 miljoen overgeboekt van artikel 6 naar artikel 1. De subsidieregeling sluit beter aan bij de doelstelling van artikel 1 arbeidsmarkt.

2.4 Artikel 7

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletoire begroting (ISB) artikel 7 Kinderopvang (bedragen x € 1.000)

¹	Stand ontwerpbe-groting 2020 incl. NvW en amende-menten	Stand na suppletoire begroting (inclusief ISB's)	Mutaties 3e ISB	Stand 3e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen:	3.461.212	3.697.896	158.000	3.855.896	0	0	0	0
Uitgaven:	3.461.212	3.697.896	158.000	3.855.896	0	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht	99,30%	99,80%		99,80% ²				

¹	Stand ontwerpbe- groting 2020 incl. NvW en amende- menten	Stand na suppletore begroting (inclusief ISB's)	Mutaties 3e ISB	Stand 3e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Inkomensoverdrach- ten	3.434.006	3.497.304	0	3.497.304	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	3.434.006	3.497.304	0	3.497.304	0	0	0	0
Subsidies	2.550	177.084	158.000	335.084	0	0	0	0
Kinderopvang	2.350	1.884	0	1.884	0	0	0	0
Subsidies Caribisch Nederland	200	200	0	200	0	0	0	0
Vergoeding eigen bijdrage KO	0	175.000	158.000	333.000	0	0	0	0
Opdrachten	14.129	13.981	0	13.981	0	0	0	0
Opdrachten Caribisch Nederland	9.627	8.977	0	8.977	0	0	0	0
Overige opdrachten	4.502	5.004	0	5.004	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	10.527	9.527	0	9.527	0	0	0	0
DUO	10.520	9.527	0	9.527	0	0	0	0
Justis	7	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	1.597.613	1.535.626	0	1.535.626	0	0	0	0
Werkgeversbijdrage kinderopvang	1.279.935	1.279.935	0	1.279.935	0	0	0	0
Ontvangsten overig	317.678	255.691	0	255.691	0	0	0	0

¹ kst-35415-1, kst-35415-2, kst-35430-1, kst-35430-2, kst-35450-XV-1 en kst-35450-XV-2.

² Bij de berekening van dit percentage zijn de uitgaven onder «Tegemoetkoming eigen bijdrage» volledig als juridisch verplicht aangemerkt. Formeel zijn de uitgaven over de periode na 19 mei 2020 juridisch verplicht zodra dit in de regelgeving is vastgelegd. Dit zal op korte termijn gebeuren.

Toelichting

Vergoeding eigen bijdrage kinderopvang

Het bedrag van € 158,0 miljoen heeft betrekking op de periode van 29 april tot en met 7 juni. Dit is de periode waarmee de (gedeeltelijke) sluiting kinderopvang is verlengd ten opzichte van de vorige incidentele begroting (Tweede Kamer, 2019–2020, 35 430, nr. 2).

Het bedrag bestaat grotendeels uit de vergoeding voor de eigen bijdrage voor kinderopvangtoeslaggebruikers en de gemeentelijke doelgroep (VVE, peuters, SMI). Daarnaast is rekening gehouden met uitvoeringskosten. Deze vergoeding volgt uit de kamerbrief noodmaatregelen in verband met Covid-19. Per 8 juni wordt de vergoeding beëindigd.

2.5 Artikel 99

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletore begroting (ISB) artikel 99 Nominaal en onvoorzien (bedragen x € 1.000)

¹	Stand ontwerpbe- groting 2020 incl. NvW en amende- menten	Stand na suppletore begroting (inclusief ISB's)	Mutaties 3e ISB	Stand 3e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen:	185.573	555.218	124.000	679.218	0	0	0	0
Uitgaven:	185.573	555.218	124.000	679.218	0	0	0	0

¹	Stand ontwerpbe- groting 2020 incl. NvW en amende- menten	Stand na suppletoire begroting (inclusief ISB's)	Mutaties 3e ISB	Stand 3e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Overige beleidsuitga- ven	185.573	555.218	124.000	679.218	0	0	0	0
Loonbijstelling	0	0	0	0	0	0	0	0
Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	185.573	555.218	124.000	679.218	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ kst-35415-1, kst-35415-2, kst-35430-1, kst-35430-2, kst-35450-XV-1 en kst-35450-XV-2

Toelichting

Uitvoeringskosten NOW 2.0

Voor de uitvoeringskosten van de verlenging van NOW door UWV en SZW wordt € 100,0 miljoen gereserveerd in 2020. Deze kosten worden op een ander moment budgettair in het juiste kasritme geplaatst voor de jaren 2020–2022.

Noodopvang KO

Gemeenten verzorgen noodopvang voor kinderen van ouders met een cruciaal beroep. Hiervoor maken gemeenten enige kosten. De € 23,0 miljoen betreft de compensatie van de gemeenten voor deze kosten voor de periode 16 maart tot en met 30 juni.

Eilandelijkbeleid CN

Van de NOW-middelen is € 1,0 miljoen overgeboekt naar artikel 99 ten behoeve van eilandelijk beleid i.v.m. ongelijkwaardigheid noodpakket.